

Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της ΕΕ για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου

Το Εθνικό Παρατηρητήριο κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας εκφράζει την ικανοποίησή του για την υιοθέτηση από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης της “Απόφασης-Πλαίσιο για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου” την 28^η Νοεμβρίου 2008.

Η Απόφαση-Πλαίσιο καθιστά πλέον δεσμευτική την αυτεπάγγελτη διερεύνηση και ποινική δίωξη αδικημάτων ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Η Απόφαση-Πλαίσιο υποδεικνύει τη λήψη μέτρων για την ποινική κύρωση ανάλογων συμπεριφορών που μπορεί να υποκινήσουν βία ή μίσος κατά φυλετικά, θρησκευτικά, εθνικά-εθνοτικά διακριτών ομάδων, ακόμη και μέσω του διαδικτύου.

Δίνει επίσης την ευκαιρία στην πολιτεία να εξετάσει την συνεκτίμηση ρατσιστικών ή ξενοφοβικών κινήτρων στη διερεύνηση και την ποινική δίωξη της κοινής εγκληματικότητας και να αρχίσει επιτέλους την επίσημη καταγραφή των σχετικών αδικημάτων.

Οι παραπάνω προβλέψεις είναι επίκαιρες και αναγκαίες, καθώς ανάλογες συμπεριφορές με αυξανόμενη συχνότητα, έχουν παρατηρηθεί και στην Ελλάδα κατά τα τελευταία έτη.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο κάθε κράτος μέλος δεσμεύεται να λάβει νομοθετικά και διοικητικά μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι:

1. τιμωρούνται με ποινικές κυρώσεις με ανώτατο όριο ένα έως τρία έτη στέρηση ελευθερίας τα παρακάτω αδικήματα ρατσισμού και ξενοφοβίας:

- η δημόσια υποκίνηση βίας ή μίσους κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας στη βάση της φυλής, χρώματος, θρησκείας, γενεαλογικών καταβολών ή εθνική ή εθνοτικής καταγωγής.

- η σχετική διάδοση ή διανομή φυλλαδίων, εικόνων ή άλλου υλικού

- η δημόσια επιδοκιμασία ή άρνηση ή η χονδροειδής υποτίμηση της σοβαρότητας εγκλημάτων γενοκτονίας, κατά της ανθρωπότητας και πολέμου, και εγκλημάτων του ολοκαυτώματος, κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας στη βάση της φυλής, χρώματος, θρησκείας, γενεαλογικών καταβολών ή εθνική ή εθνοτικής καταγωγής, όταν η συμπεριφορά αυτή είναι πιθανόν να υποκινήσει βία ή μίσος κατά μιας τέτοιας ομάδας ή μέλους της.

- η ηθική αυτουργία, η συνεργία και η προτροπή στην τέλεση των παραπάνω πράξεων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν να τιμωρούν μόνον συμπεριφορά που εκδηλώνεται διαταράσσοντας τη δημόσια τάξη, είτε έχει απειλητικό, υβριστικό ή προσβλητικό χαρακτήρα.

2. τα ρατσιστικά και ξενοφοβικά κίνητρα θεωρούνται επιβαρυντικές περιστάσεις ή λαμβάνονται υπόψη από τα δικαστήρια κατά την επιμέτρηση της ποινής.

3. τα αδικήματα ρατσισμού και ξενοφοβίας διώκονται αυτεπάγγελτα και η διερεύνησή τους ή η ποινική δίωξη δεν εξαρτάται από αναφορές ή καταγγελίες των θυμάτων, τα οποία είναι ευάλωτα και διστάζουν να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες.

Τα αδικήματα αυτά εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους εφόσον η πράξη έχει τελεσθεί στην επικράτειά του, από υπήκοό του ή προς όφελος νομικού προσώπου που έχει σε αυτό την έδρα του, καθώς και σε περίπτωση αδικημάτων μέσω διαδικτύου εφόσον είτε ο δράστης, είτε το υλικό της πράξης σε σύστημα πληροφορικής είναι παρόντα στην επικράτειά του. Η Απόφαση-Πλαίσιο δεν συνεπάγεται μεταβολή της υποχρέωσης σεβασμού της ελευθερίας της έκφρασης και του τύπου.

Το πλήρες κείμενο της Απόφασης-Πλαίσιο στα ελληνικά:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:328:0055:0058:EL:PDF>